

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Časově náročné úkony obhájců a zmocněnců v trestním řízení

Obhájci ustanovení obviněnému v trestním řízení z důvodu nutné obhajoby[1] a zmocněnci poškozených, kteří mají nárok na obhajobu poskytovanou bezplatně[2], ve svých návrzích na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů[3] nezřídka navyšují svoji odměnu z důvodu mimořádné obtížnosti. Ta v souvislosti s trestním řízením tkví zejména v časové náročnosti, neboť úkony prováděné v průběhu vyšetřování nezřídka probíhají (a z povahy věci musí probíhat) ve všedních dnech mimo obvyklou pracovní dobu popř. o víkendech.

Poměrně obvyklé je rovněž navyšování z důvodu užití cizího jazyka, což je zřejmě dáno okolností, že nezanedbatelný podíl na kriminalitě mají v České republice cizí státní příslušníci neovládající český jazyk[4]. Advokátní tarif přitom stanoví, že advokát může z důvodu časové náročnosti navyšovat mimosmluvní odměnu až na trojnásobek.[5] Nejsou však pevně stanoveny limity, do jaké míry lze v konkrétních případech navýšení nárokovat.

Pravidla mimořádného navyšování ve světle současné judikatury

V následujících řádcích bude nastíněno, jakým způsobem je možné při navyšování mimosmluvní odměny postupovat (s ohledem na stávající rozhodovací praxi). Na úvod je přitom třeba konstatovat, že možnost mimořádného navyšování mimosmluvní odměny vždy bude záviset na konkrétních okolnostech a nelze tedy stanovit žádný univerzálně platný must, ze kterého by bylo možné bez dalšího vycházet[6]. V standardních situacích, které v souvislosti s trestním řízením přicházejí v úvahu, je však možné vycházet z toho, že:

- při užití cizího jazyka náleží advokátovi odměna zvýšená o 50%[7].
- u úkonů konaných ve všední den po pracovní době mezi 18:00 až 20:00 náleží advokátovi odměna zvýšená o 25%
- u úkonů konaných ve všední den večer mezi 22:00 až 22:00 náleží advokátovi odměna zvýšená o 50%
- u úkonů konaných v noci (tj. po 22. hodině) náleží advokátovi odměna zvýšená o 75%, to stejné platí o úkonech konaných v den pracovního klidu v denní dobu (do 19. hodiny)
- u úkonů konaných v den pracovního klidu večer nebo v noci náleží advokátovi odměna zvýšená o 100 %
- u úkonů mimořádně složitých pro mimořádnou složitost věci nebo užití cizího práva náleží advokátovi odměna zvýšená o 50 až 75%.[8]

Odměnu vyšší než dvojnásobnou pak je možné nárokovat zpravidla za situace, kdy náročnost úkonu je dána kombinací některého ze shora uvedených důvodů tedy:

- při užití cizího jazyka/cizího práva nebo pro mimořádnou složitost věci a při konání úkonu ve všední den po pracovní době mezi 18:00 až 20:00 lze navýšit odměnu až o 125 %
- při užití cizího jazyka/cizího práva nebo pro mimořádnou složitost věci a při konání úkonu ve všední den večer mezi 22:00 až 22:00 lze navýšit odměnu až o 150 %
- při užití cizího jazyka/cizího práva nebo pro mimořádnou složitost věci a při konání úkonu ve

- všední den večer po 22. hodině popř. v den pracovního klidu lze navýšit odměnu až o 175 %
- při užití cizího jazyka/cizího práva nebo pro mimořádnou složitost věci a při konání úkonu v den pracovního klidu večer nebo v noci po 19. hodině lze navýšit odměnu až o 200 %[\[9\]](#)

Nejčastější chyby v návrzích

Mimořádnou složitost odůvodňující navýšení mimosluvní odměny je vždy nutno v návrhu na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů řádně odůvodnit, a to jak ve vztahu k obhajobě (zastupování poškozeného) jako celku tak případně ve vztahu k jednotlivým úkonům, což obhájci (zmocněnci) činí spíše málokdy a pro soud tak bývá obtížné identifikovat, z jakých okolností mimořádnou složitost dovozují. Řízení o rozhodování o návrhu obhájce (zmocněnce) na přiznání odměny a náhrady hotových v trestním řízení je přitom řízením návrhovým, soud zde není vázán vyhledávací zásadou a o odměně a náhradě hotových výdajů rozhoduje jen do výše, kterou obhájce (zmocněnec) požaduje.[\[10\]](#) Je proto žádoucí, aby advokáti svůj návrh na přiznání mimořádného navýšení náležitě argumentačně podpořili.

Mezi další obvyklou chybu v návrzích obhájců a zmocněnců při mimořádném navýšování odměny u úkonů provedených v trestním řízení patří navýšování nárokové sumy u „další porady s klientem“[\[11\]](#) z důvodu, že se konala mimo obvyklou pracovní dobu. V této souvislosti přitom platí, že „...konání porad je plně v dispozici obhájce a je jeho svobodnou vůlí si je naplánovat na pozdější dobu ve všední dny, víkendy či státní svátky, aniž by mu náležela odměna zvýšená právě s ohledem na dobu, kdy se tato porada konala. Zvýšení z důvodu časové náročnosti přichází do úvahy pouze u těch úkonů právních služeb, které si obhájce naplánovat nemůže, ale o jejichž konání je vyrozuměn orgány činnými v trestním řízení a je v zájmu obhajoby, aby se těchto úkonů účastnil.“[\[12\]](#) U porad s klientem tak je prakticky vyloučeno, aby obhájce měl nárok na mimořádné navýšení z důvodu uskutečnění porady mimo obvyklou pracovní dobu, v den pracovního klidu atd.

U úkonů, kdy bylo užito cizího jazyka, je pak třeba rozlišovat, zda se tak stalo za přítomnosti tlumočníka či nikoli. Užíval-li obhájce nebo zmocněnec cizího jazyka sám, pak je možné tuto okolnost zohlednit a navýšit případně mimosluvní odměnu u daného úkonu[\[13\]](#). Nelze však nárokovat mimořádné navýšení z důvodu užití cizího jazyka v situaci, kdy u úkonu byl přítomen tlumočník a komunikaci mezi klientem, advokátem a orgány činným v trestním řízení, překládal.

Advokáti také často žádají mimořádné navýšení nejen ve vazbě k odměně, ale i ve vazbě k režijnímu paušálu, což je zcela v rozporu s jazykovým výkladem § 12 odst. 1 AT, ze kterého vyplývá, že mimořádné navýšení lze vztahovat pouze k mimosluvní odměně a nikoli k náhradě hotových výdajů.[\[14\]](#)

Závěr

Náklady za obhájce ustanoveného v trestním řízení z důvodu nutné obhajoby a za zmocněnce poškozených, kteří mají nárok na obhajobu poskytovanou bezplatně, jsou náklady řízení, jež nese stát[\[15\]](#). Ačkoliv povinnost k náhradě nákladů následně leží na odsouzeném[\[16\]](#), u mnohých z nich bývá v praxi velmi obtížné náklady vymáhat, a to zejména za situace, kdy jde o nemajetnou osobu, popř. o osobu neznámého pobytu. Soudy by proto měly při posuzování mimořádného navýšení úkonu být vždy obezřetné a v žádném případě by je neměly přiznávat paušálně a bez řádného odůvodnění. Advokáti by pak při vznášení svých nároků na odměnu a náhradu hotových výdajů v trestním řízení měli postupovat spíše zdrženlivě a nežádat více, než na co mají skutečně nárok. Je to totiž koneckonců daňový poplatník, který leckdy velmi vysoké náhrady obhájců a zmocněnců v trestním řízení v důsledku hradí.

Mgr. Tomáš Stavrovský

[1] Srov. § 36 zákona č. 141/1961, trestní řád (dále jen „TŘ“)

[2] Srov. § 51a TŘ

[3] Dle § 151 odst. 2, odst. 6 TŘ

[4] Srov. DIBLÍKOVÁ, Simona a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2017. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha 2018. ISBN 978-80-7338-172-1.

[5] Srov. § 12 ods. 1 vyhlášky č. 117/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „AT“

[6] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2002 sp. zn. 4 To 32/2002

[7] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 5. 2017, sp. zn. 13 To 95/2017

[8] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2018 sp. zn. 13 To 168/2018

[9] tamtéž

[10] srov. rozsudek Vrchního soudu ze dne 21. 3. 1996 sp. zn. 4 Tz 8/95

[11] Viz § 11 ods. 1 písm. c) AT

[12] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 10. 2018 sp. zn. 13 To 168/2018

[13] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 8. 2006, sp. zn. 1 To 37/2006

[14] Srov. § 12 odst. 1 AT -

[15] Srov. § 151 TŘ

[16] § 155

Další články:

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)